CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Br. 06-11-5509-5/26
Podgorica, 08-10-2026

Odlučujući po Zahtjevu, br. 06-11-5509-1/26 od 21.04.2026. godine, upućenog od strane Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, kojim se od od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li Ministarstvo finansija ima pravni osnov da od centara za socijalni rad prikuplja podatke o licima koja su lišena poslovne sposobnosti i formira jedinstveni spisak, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 08.10.2026. godine donio sljedeće

M I Š LJ E NJ E

Ministarstvu finasija - Poreskoj upravi Crne Gore (CRPS), od strane centara za socijalni rad mogu se dostaviti podaci o licima kojima je oduzeta poslovna sposobnost na osnovu pojedinačnih zahtjeva, u obimu neophodnom za ostvarivanje svrhe obrade i uz primjenu mjera zaštite ličnih podataka, u skladu sa Zakonom.

O b r a z l o ž e nj e

Dana 21.04.2026. godine ovoj Agenciji se obratilo Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Zahtjevom za davanje mišljenja u kojem se navodi da se Ministarstvo finansija obratilo ovom organu zahtjevom za dostavljanje zvaničnog spiska lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost, shodno članu 10 stav 6 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima, navodeći da odluku o oduzimanju poslovne sposobnosti donosi nadležni sud, dok centri za socijalni rad raspolažu podacima o određivanju staratelja, te da traženi podaci predstavljaju lične podatke posebne kategorije. Shodno navedenom, postavljena su sljedeća pitanja:
1. Da li ovaj organ ima pravni osnov da od centara za socijalni rad prikuplja navedene podatke i formira jedinstveni spisak? 2. Da li je dozvoljeno dostavljanje takvog spiska Ministarstvu finansija bez izričitog zakonskog ovlašćenja koje precizno uređuje ovu obradu?; 3. Ko se u konkretnom slučaju smatra rukovaocem podataka, a ko obrađivačem?; Da li bi ovakva obrada bila u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti?

Postupajući u skladu sa članom 50 stav 1 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. List CG", br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24) – ZZPL, u kojem se navodi da Agencija daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona, Savjet Agencije je mišljenja da se Ministarstvu finasija - Poreskoj upravi Crne Gore (CRPS), od strane centara za socijalni rad mogu se dostaviti podaci o licima kojima je oduzeta poslovna sposobnost na osnovu pojedinačnih zahtjeva, u obimu neophodnom za ostvarivanje svrhe obrade i uz primjenu mjera zaštite ličnih podataka, u skladu sa Zakonom.

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i isti se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom, shodno članu 2 stav 1 i 2 Zakona. U članu 4a stav 2 ovog Zakona propisano je da rukovalac zbirke ličnih podataka može biti državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave, privredno društvo ili drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice, koji vrše obradu ličnih podataka u skladu sa ovim zakonom. Kad sam vrši obradu ličnih podataka ili kad se ti podaci obrađuju u njegovo ime, rukovalac zbirke ličnih podataka mora da obezbijedi da se ta obrada vrši u skladu sa čl. 2 i 3 ovog zakona. Korisnik ličnih podataka je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, koji imaju pravo da obrađuju lične podatke, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoca zbirke ličnih podataka ili obrađivača ličnih podataka, u smislu člana 9 stav 1 tačka 4 ovog Zakona. Obrada ličnih podataka je radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima (čl. 9 stav 1 tačka 2 Zakona). Uslovi za obradu ličnih podataka sadržani su u članu 10 ovog Zakona kojim je, između ostalog, propisano da se obrada ličnih podataka može vršiti ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Navedenim članom stav 2 tačka 4 propisano je da se obrada ličnih podataka vrši bez saglasnosti lica ako je to neophodno radi obavljanja poslova od javnog interesa ili u vršenju javnih ovlašćenja koja su u djelokrugu rada, odnosno nadležnosti rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka. Ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 10, rukovalac zbirke mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev dati lične podatke koji su mu potrebni (član 17 ZZPL-a).

Shodno članu 9 stav 1 tačka 7 ZZPL-a, posebne kategorije ličnih podataka predstavljaju osjetljive podatke koji se odnose na pojedince, a čija obrada zahtijeva posebnu pažnju i strože mjere zaštite. U ovu kategoriju ličnih podataka spadaju i podaci koji se odnose na podatke o licima koja su lišena poslovne sposobnosti, budući da se odnose na zdravstveno stanje i mentalne sposobnosti lica. Takvi podaci mogu se obrađivati samo kada je to izričito propisano zakonom i u obimu koji je nužan za ostvarivanje zakonom utvrđene svrhe. Zakonom je jasno propisano da se posebne kategorije ličnih podataka posebno označavaju i štite radi sprečavanja neovlašćenog pristupa i da se mogu obrađivati samo pod striktno definisanim uslovima, koji su predviđeni članom 13 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Jedno od načela obrade ličnih podataka je načelo zakonitosti koje podrazumijeva da u slučaju kada su namjena ličnih podataka i način njihove obrade propisani zakonom, rukovalac zbirke ličnih podataka određuje se tim zakonom (čl.6 Zakona). S tim u vezi, Zakonom o vanparničnom postupku ("Sl. list RCG", br. 027/06, "Sl. list CG", br. 073/10, 020/15, 075/18, 067/19 i 123/24), regulisan je postupak oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti. Za vođenje postupka nadležan je sud na čijem području lice kome se oduzima ili vraća poslovna sposobnost ima prebivalište, odnosno boravište. U članu 40 stav 1 i 2 ovog Zakona propisano da kada nađe da postoje uslovi za oduzimanje poslovne sposobnosti, sud će rješenjem, licu prema kome se postupak

vodi, oduzeti potpuno ili djelimično poslovnu sposobnost i odrediti rok nakon čijeg isteka se utvrđuje da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti. Pravosnažno rješenje o oduzimanju, odnosno o vraćanju poslovne sposobnosti, sud će dostaviti organu starateljstva.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Sl. list CG", br. 027/13, 001/15, 042/15, 047/15, 056/16, 066/16, 001/17, 031/17, 042/17, 050/17, 059/21, 145/21, 145/21, 003/23, 048/24, 084/24, 033/25, 122/25, 160/25, 033/26, 052/26 i 104/26), propisane su nadležnosti Centra za socijalni rad koji, za potrebe obavljanja djelatnosti iz socijalne i dječje zaštite vodi zbirke podataka koje, između ostalog, sadrže podatke o korisnicima, u koje spada i evidencija za lica sa svog područja koja su stavljena pod starateljstvo nakon oduzimanja poslovne sposobnosti. Odredbom iz člana 9 ovog Zakona propisano da korisnik ima pravo na zaštitu ličnih podataka iz dokumentacije koja se obrađuje za potrebe izvještaja, odnosno za evidencije, uključujući i one koje se tiču njegove ličnosti, ponašanja i porodičnih okolnosti i načina korišćenja prava iz socijalne i dječje zaštite. Povjerljivost informacije o korisniku uređena je članom 150 Zakona koji glasi: "Sve informacije o ličnim i porodičnim prilikama korisnika koje pružaoci usluga vode o korisniku su povjerljive informacije. Povjerljive informacije o korisniku pružalac usluga može koristiti samo u svrhu pružanja usluge. Korisnik ima pravo na zaštitu povjerljivosti svih privatnih podataka iz dokumentacije koja se obrađuje za potrebe pružanja usluge, izvještavanja o radu ustanove ili drugih pružalaca usluga, uključujući i one koje se tiču njegove ličnosti, ponašanja i porodičnih okolnosti i načina korišćenja usluga socijalne i dječje zaštite.

Iz prednje navedenih zakonskih odredbi, jasno proizilazi da sud ima status rukovaoca zbirke ličnih podataka, imajući u vidu da je nadležan za vođenje postupka oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti i donošenje rješenja, nakon čega ima zakonsku obavezu da podatke dostavi drugim organima radi upisa u službene evidencije, odnosno Centru za socijalni rad, koji će lice lišeno poslovne sposobnosti staviti pod starateljstvo.

Shodno navedenom, Centar za socijalni rad ne prikuplja lične podatke neposredno već mu se od strane nadležnog suda dostavlja rješenje o lišenju poslovne sposobnosti lica i dužan je da to lice stavi pod starateljstvo i vodi evidencije o istima. S tim u vezi, Centar za socijalni rad je zakonski korisnik ličnih podataka, budući da ima pravo da obrađuje lične podatke (čuva, organizuje, evidentira), a nije prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka. Međutim, Centar za socijalni rad kao zakonski korisnik ličnih podataka stiče status rukovaoca zbirke ličnih podataka, u smislu člana 4a stav 2 ZZPL, koji definiše institut rukovaoca, budući da vrši obradu ličnih podataka u skladu sa ovim zakonom, kao i usljed činjenice da se podaci iz evidencija obrađuju u njegovo ime, u smislu stava 3 ovog člana Zakona. U tom smislu, Centar za socijalni rad mora da obezbijedi da se ta obrada vrši u skladu sa načelima zakonitosti, svrsishodnosti i proporcionalnosti, shodno članovima 2 i 3 ZZPL, te da obezbijedi tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe, shodno članu 24 ZZPL.

Zakonom o privrednim društvima ("Sl. list CG", br. 090/25, 121/25 i 044/26) u članu 5 propisano je da privredno društvo, preduzetnik, dio privrednog društva i dio stranog privrednog društva registruju se u CRPS, koji se vodi u skladu sa zakonom kojim se

uređuje registracija privrednih i drugih subjekata. Takođe, ovim Zakonom propisano je da član privrednog društva može biti svako poslovno sposobno fizičko ili pravno, domaće ili strano lice, koje je osnivač privrednog društva ili lice koje mu naknadno pristupi. U članu 10 stav 6 ovog Zakona propisano je da organ nadležan za registraciju u CRPS vrši provjeru poslovne sposobnosti osnivača, kao i postojanja ovlašćenja za zastupanje, na osnovu podataka iz službenih evidencija i registara kojima ima pristup.

Imajući u vidu navedene odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Zakona o vanparničnom postupku, Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti i Zakona o privrednim društvima, jasno proizilazi da CRPS, odnosno Poreska uprava Crne Gore kao organ u čijem sastavu se CRPS nalazi, ima svojstvo zakonskog korisnika ličnih podataka, u smislu člana 9 stav 1 tačka 4 ZZPL, kada se ti podaci obrađuju radi provjere poslovne sposobnosti osnivača, u skladu sa članom 10 stav 6 Zakona o privrednim društvima. Međutim, navedeni član Zakona o privrednim društvima nije dovoljno precizno određen u smislu načina pribavljanja i obima podataka koji se mogu obrađivati radi provjere poslovne sposobnosti osnivača i ne propisuje izričito da CRPS ima pravo da zahtijeva dostavljanje jedinstvenog spiska svih lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost.

Polazeći od načela zakonitosti, svrsishodnosti i srazmjernosti obrade ličnih podataka, ovlašćenje za provjeru poslovne sposobnosti osnivača ne podrazumijeva uopšteno ovlašćenje za pribavljanje i formiranje posebne zbirke podataka o svim licima kojima je oduzeta poslovna sposobnost. Takva obrada bi obuhvatila i lica koja nijesu osnivači niti namjeravaju da budu osnivači privrednih društava, odnosno takva obrada ličnih podataka bila bi vršena u većem obimu nego što je potrebno da bi se ostvarila svrha za koju su isti namijenjeni, odnosno suprotna članu 2 stav 2 ZZPL-a.

S tim u vezi, ukoliko CRPS, u konkretnom postupku registracije vrši provjeru poslovne sposobnosti tačno određenog lica koje je osnivač ili podnosilac registracione prijave, može od nadležnog centra za socijalni rad zahtijevati, odnosno dobiti samo podatak koji je nužan za ostvarivanje te svrhe – podatak da li je konkretno lice lišeno poslovne sposobnosti ili nije, kao i eventualno broj akta o oduzimanju poslovne sposobnosti tog lica. Pri tome, CRPS-u se ne bi mogli dostavljati podaci koji nijesu neophodni za navedenu provjeru, a naročito podaci o zdravstvenom stanju, okolnostima zbog kojih je poslovna sposobnost oduzeta, podaci o staratelju, porodičnim i drugim ličnim okolnostima, niti drugi podaci sadržani u evidencijama centra za socijalni rad, osim ukoliko bi za njihovu obradu postojao poseban i izričit zakonski osnov i ukoliko bi bili nužni za konkretnu svrhu.

U tom smislu, član 10 stav 6 Zakona o privrednim društvima predstavlja pravni osnov za provjeru poslovne sposobnosti konkretnog osnivača, ali se ne može smatrati dovoljno određenim pravnim osnovom za uspostavljanje i dostavljanje jedinstvenog spiska svih lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost, niti za obradu drugih podataka o tim licima koji nijesu neophodni za provjeru poslovne sposobnosti konkretnog osnivača.

SAVJET AGENCIJE

Predsjednik, mr Željko Rutović

Dostavljeno:
- Imenovanim
- Odsjeku za predmete i prigovore